

Megjelent a KSH Népmozgalom, 2020 című kiadványa

Budapest, 2021. május 5. – 2021. január 1-jén az ország népességének lélekszáma az előzetes adatok alapján 9 millió 730 ezer fő volt, 39,6 ezerrel kevesebb, mint egy évvel korábban. A tavalyi népmozgalmi eseményeket nagymértékben befolyásolta a koronavírus okozta járvány, és bár nőtt a születések száma, de a halálozásoké még nagyobb mértékben. Szintén nőtt a házasságkötések száma, és 2019-hez hasonlóan tavaly is pozitív egyenleggel zárt a magyarok visszavándorlása – jelenti a Központi Statisztikai Hivatal a Népmozgalom, 2020 című kiadványában.

2021 év elején az ország népességének lélekszáma az előzetes adatok alapján 9 millió 730 ezer fő volt, 39,6 ezerrel kevesebb, mint egy évvel korábban. Ebben nagymértékben szerepet játszott a koronavírus okozta járvány, ami különösen a halálozások számának alakulását érintette, de hatással volt a többi demográfiai jelenségre is.

2020-ban a születések száma kismértékben, a halálozásoké jelentősen emelkedett – 92 233 gyermek született, és 140 900 fő hunyt el – mindez pedig felgyorsította a természetes fogyás (48 667 fő) ütemét, ami 20 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. Továbbra is megfigyelhető a népesség elöregedési folyamata: 2021. január 1-jén száz gyermekkorúra közel 140 időskorú lakos jutott, szemben az előző évi 137-tel.

A tavalyi 92 233 újszülött 3,4 százalékkal (több mint háromezerrel) múlta felül a 2019. évi születésszámot. A születésszám-emelkedést kizárólag a gyermekvállalási kedv növekedése eredményezte, mivel a szülőképes korú nők létszámának hosszabb távú csökkenése tovább folytatódott 2020-ban is. A születésszám emelkedése mellett nőtt a teljes termékenységi arányszám (TTA) is, az előző évi 1,49-ről 1,55-ra. Szintén nőtt 2020-ban a házasságkötések száma, ennek köszönhetően pedig 18 százalékkal több gyermek született házasságban.

„Tavaly a gyermekek közel 70 százaléka született házasságból és 30 százaléka házasságon kívül. Ez jelentős változás az egy évvel korábbi 61–39, valamint a két évvel ezelőtti 56–44 százalékos házas-nem házas arányhoz viszonyítva. A 2020. évi születésszám-emelkedést teljes egészében a házasságban világra jött gyermekek számának a növekedése eredményezte” – emelte ki Kovács Marcell, a KSH főosztályvezetője.

Számottevően emelkedett ugyanakkor 2020-ban a halálozások száma is. A 140 900 fős

halálozás 8,7 százalékkal – több mint 11 000 fővel – haladta meg az egy évvel korábbit, ami az elmúlt 21 év legmagasabb halálozási adata. Tavaly 68 700 férfi és 72 200 nő hunyt el, a többlethalalozások 52–48 százalékos arányban oszlottak meg a férfiak és a nők között.

„A természetes fogyás mértéke eltérő volt az ország különböző területein. Az 5 ezrelékes országos átlagnál jelentősen nagyobb – 7,3 és 10,2 ezrelék közötti – volt a népességcsökkenés Békés, Zala, Nógrád és Somogy megyében, az átlagosnál alacsonyabb születési és a magasabb halálozási ráták következtében. Pest, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Győr-Moson-Sopron megyében viszont – főleg az országosnál fiatalabb korösszetételből adódóan – viszonylag magas a születési és alacsony a halálozási arány, ennek következtében a legkisebb, 2,0 és 3,4 ezrelék közötti természetes fogyás következett be” – mutat rá a főosztályvezető.

A születések és a halálozások mellett a nemzetközi és a belföldi vándorlás iránya és mértéke is fontos szerepet játszik egy adott terület népességszámának és demográfiai összetételének az alakulásában. A nemzetközi vándorlás egyenlegének az előző évinél jóval kisebb többlete csak csekély mértékben tudta ellensúlyozni 2020-ban a népesség természetes fogyását. Emiatt a népesség tényleges fogyása 39,6 ezer fő volt 2020-ban, ami jelentősen több volt az azt megelőző évben mért 3,2 ezer fős tényleges fogyásnál.

„Tavaly az országnak három olyan nagyobb területi egysége volt, ahol a természetes fogyás ellenére a belföldi és a nemzetközi vándorlás együttes hatásának köszönhetően a lakosság lélekszáma ténylegesen gyarapodott. Győr-Moson-Sopron megye közel 10,7 ezrelékes lakosságszám-növekedéséhez az átlagosnál magasabb belföldi és nemzetközi vándorlás egyaránt hozzájárult. Pest megye népessége közel 9,7 ezrelékkal növekedett, ebben főleg a belföldi vándorlás játszott meghatározó szerepet. Az előzőknél jóval kisebb mértékben, 1,7 ezrelékkal gyarapodott Somogy megye népessége, ami ugyancsak a belföldi vándorlás többletének köszönhető. A legnagyobb mértékű, 15,0 ezrelékes lakosságcsökkenés 2020-ban Budapestet érintette. A fővárosban a természetes fogyás mellett a belföldi és a nemzetközi vándorlás negatív egyenlege is mérsékelte a népesség lélekszámát” – emelte ki Kovács Marcell.

2019-hez hasonlóan 2020-ban is pozitív egyenleget mutat a magyar állampolgárok vándorlása. 2020-ban 19 300 magyar állampolgár távozott külföldre, ami több mint kétezer fővel kevesebb a 2019. évinél, és ezzel egy időben 23 100, korábban kivándorolt, Magyarországon született magyar állampolgár költözött vissza. Ők elsősorban Ausztriából (34%), Németországból (24%), illetve az Egyesült Királyságból (21%) tértek haza.

A koronavírus-járvány miatt bevezetett, a csoportos rendezvényeket korlátozó intézkedések ellenére is emelkedett 2020-ban a házasságkötések száma hazánkban. A tavalyi 67 301-re becsült házasságkötés 3,1 százalékkal, több mint kétezerrel múlta felül a 2019. évi értéket. Ennél több házasságot utoljára 1986-ban kötöttek.

Csökkenett ugyanakkor a válások száma, 2020-ban a bíróságok 15 200 házasságot bontottak fel, ami 14 százalékkal, mintegy 2400-zal kevesebb az egy évvel korábbinál, és ez volt az 1950-es évek vége óta a legalacsonyabb számú válás.

Hosszabb idő óta megfigyelhető és tavaly is tovább csökkent a terhességmegszakítások száma, sőt a visszaesés üteme is gyorsult az előző évhez képest. A 2020. évi 23,9 ezer beavatkozás csaknem 1900-zal, azaz 7,3 százalékkal kevesebb volt, mint 2019-ben. A 2020-ra becsült 15,4 ezer magzati halálozás 6,6 százalékkal kevesebb az egy évvel korábbinál.

A Népmozgalom, 2020 című kiadvány a KSH honlapján elérhető:

http://www.ksh.hu/apps/shop.kiadvany?p_kiadvany_id=1062335&p_temakor_kod=KSH&p_lang=HU